

МЕТОДОЛОГІЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Туташинський Василь Іванович,

кандидат педагогічних наук,

старший науковий співробітник

Інститут педагогіки НАПН України

м. Київ, Україна

tutashi@ukr.net

Вступ./Introductions. У сучасному мінливому світі необхідно бути готовим постійно вирішувати нові проблеми.

В умовах швидкого розвитку технологій, що змінюють навколишній світ і наше життя, потрібно докорінно переосмислити зміст технологічної освіти з тим, щоб людська діяльність у техносфері була розумною, свідомою і цілеспрямованою.

Мета роботи./Aim. Розкрити основні методологічні положення, на яких має проєктуватися новий зміст технологічної освіти.

Матеріали і методи/Materials and methods. Для реалізації вищезазначеної мети ми проаналізували і узагальнили результати фундаментальних і прикладних педагогічних досліджень [1, 2, 3, 5].

Результати і обговорення. Досліджувати проблеми і знаходити правильні шляхи до їх подолання у будь-якій галузі неможливо без методології - вчення про наукові способи пізнання та методи дослідження, за допомогою яких дається пояснення явищ, розкриваються причини їх виникнення і закономірності.

Методологія може розкриватися на філософському, загальнонауковому (принципи, форми й підходи), конкретно науковому (на основі досліджень певної науки, міждисциплінарному рівнях чи на рівні *дисципліни* чи загальноосвітнього навчального предмета).

Методологія технологічної освіти є міждисциплінарною, в ній інтегруються багато фундаментальних наук і прикладних наук, відповідних їм дисциплін та навчальних предметів.

Методологію технологічної освіти утворюють філософські, психолого-педагогічні наукові положення, концептуальні ідеї та погляди, її місія і мета, принципи проєктування змісту та процесу навчання у конкретних соціокультурних умовах життєдіяльності.

Методологія показує наукові підходи до проєктування і реалізації змісту освіти, допомагає розкрити основні поняття і терміни, що відображають її зміст.

Водночас методологія має показувати як реагувати на виклики, сучасні потреби людини і суспільства, що відображаються в наукових дослідженнях і законодавстві.

Відповідно Державного стандарту базової середньої освіти *метою технологічної освітньої галузі* є реалізація творчого потенціалу особистості, розвиток технічного і критичного мислення, готовності до зміни довкілля без заподіяння йому шкоди засобами технологій і дизайну; здатності до підприємливості й інноваційної діяльності, партнерської взаємодії; використання техніки і технологій для самозарадності, культурного й національного самовираження.

Цілісність змісту і процесу навчання технологій ґрунтується на *принципах*: дитиноцентрованості та природовідповідності; особистісної й соціальної значущості проєктно-технологічної діяльності; проблемності; творчості; співробітництва; неперервності, наступності та доступності освіти, науковості; системності; інтегрованості; варіативності й творчого використання вчителем програми у залежності від умов навчання; відповідності змісту навчання формам мислення дітей різного віку; компетентісної спрямованості проєктно-технологічної діяльності здобувачів освіти та взаємозв'язаного формування ключових і предметної компетентностей .

Фундаментальним об'єктом змісту технологічної освіти, за яким здійснюється його структурування, є способи навчальної проектно-технологічної діяльності здобувачів освіти.

Системоутворюючою в сучасній технологічній освіті є проектна педагогічна технологія.

Зміст сучасної технологічної освіти проектується на основі особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів й формує цілісне уявлення про природу, людину, суспільство та виробництво.

Категорія «виробництво» розглядається як перетворювальна діяльність у процесі якої проектуються і створюються як матеріальні, так і духовні цінності.

Проектування визначається як створення задуму, визначення параметрів модельованого об'єкта чи процесу в поєднанні зі способами його створення, а *технологія* розглядається як наука про майстерність, творча перетворювальна діяльність людини, сукупність способів і засобів перетворення інформації, енергії та матеріалів у продукт за визначеною послідовністю [4, 5, 6, 7].

Висновки. Зазначені вище положення і визначення можна розглядати як методологічну основу проектування нового змісту і структури технологічної освіти.

Література

1. Локшина О.І. Зміст шкільної освіти в країнах Європейського Союзу: теорія і практика (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.) : / монографія О.І. Локшина. – К. : Богданова А.М., 2009. – 404 с.

2. Піддячий М. І. Освіта і наука України : соціально-трудоий розвиток молоді" / Микола Іванович Піддячий. // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – 2017. – №13. – С. 75–80.

3. Проектування змісту профільного навчання технологій у старшій школі : монографія / А. М. Тарара, Т. С. Мачача, В. І. Туташинський,

В. В. Вдовченко. – К. : КОНВІ ПРІНТ, 2019. – 160 с.

4. Туташинський В.І. Трудове навчання (технічні види праці): підруч. для 9 класу загальноосвіт. навч. закл. / Туташинський В.І., – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2017. – 112 с. : іл.

5. Туташинський В.І. Формування змісту трудового навчання у основній школі на основі проектної технології // Проблеми сучасного підручника: зб. наук. праць/ [ред. кол.; голов. ред. – О.М. Топузов]. – К.: Педагогічна думка, 2014. – Вип.14. – С.772-781.

6. Туташинський, Василь Іванович. Науково-методичне забезпечення варіативного складника змісту технологічної освіти у професійному ліцеї. Молодь і ринок, 3 (170). С. 127-131.

7. Туташинський В.І., Кірютченкова І.В. Технології (рівень стандарту): підручник для 10 (11) класів закладів загальної середньої освіти / В. І. Туташинський, І.В. Кірютченкова (за загальною редакцією В.І. Туташинського). Київ: Педагогічна думка, 2018. 216 с.